

ชื่อเรื่อง : การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวี

ผู้จัดทำ : วรณชยา เดชตระกูล

ความเป็นมาบทคัดย่อ

การติดเชื้อไวรัสเอชไอวีก่อให้เกิดกลุ่มอาการภูมิคุ้มกันบกพร่องหรือเอดส์ ซึ่งเมื่อร่างกายได้รับเชื้อไวรัสเอชไอวีเข้าไปทำลายเม็ดเลือดขาวที่เป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรคทำให้ภูมิคุ้มกันลดลง เกิดการติดเชื้อโรคฉวยโอกาสแทรกซ้อนเข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น เชื้อเอชไอวีสามารถติดต่อได้ทางเลือด อสุจิ สารคัดหลั่งในช่องคลอดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน การรับเลือดที่ปนเปื้อนเชื้อเอชไอวี และการติดเชื้อจากมารดาสู่ทารกตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดและหลังคลอดหรือทางน้ำนมแม่ ผลของการติดเชื้อไวรัสเอชไอวีของมารดาสามารถเพิ่มอัตราการแท้งบุตร ทารกโตช้า ทารกตายคลอด การคลอดก่อนกำหนด ทารกน้ำหนักน้อย และการตายของทารก แต่หากว่ามารดาได้รับยา HAART (Highly active antiretroviral therapy) ตั้งแต่เริ่มฝากครรภ์ พบว่า การคลอดก่อนกำหนด ทารกโตช้าในครรภ์ และทารกน้ำหนักน้อยลดลง การให้ยาต้านไวรัสแก่มารดาที่ติดเชื้อเอชไอวีตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์และกินยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง สามารถลดปริมาณไวรัสในเลือดให้อยู่ในระดับต่ำ จะช่วยลดความเสี่ยงการติดเชื้อเอชไอวีจากมารดาสู่ทารก

เพื่อลดการถ่ายทอดเชื้อจากมารดาสู่ทารกให้สำเร็จนั้นหญิงตั้งครรภ์ต้องได้รับการดูแลที่มีความต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ สู่วัยคลอด และระยะหลังคลอด การให้การปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ลดความเสี่ยงของการติดเชื้อเอชไอวี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญเป็นอย่างดี มีการให้การพยาบาลที่มีความเชื่อมโยงกันและให้การดูแลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดและหลังคลอด อย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมาย คือ มารดาปลอดภัยและทารกไม่ติดเชื้อเอชไอวี ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและให้การพยาบาลแก่หญิงตั้งครรภ์และครอบครัวอย่างเหมาะสม ใช้กระบวนการพยาบาลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้มารดาที่มารับบริการปลอดภัย จะส่งผลให้มารดามีสุขภาพที่ดี สามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขต่อไปกับครอบครัวและเป็นการยุติการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีจากมารดาสู่ทารกได้สำเร็จตามนโยบายของประเทศในที่สุด

ผลที่ได้จากการศึกษา

1. เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทางการพยาบาลที่มาศึกษา อบรม ดูกาน และฝึกปฏิบัติงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยและกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของตนเองได้
2. เป็นแนวทางการกำหนดมาตรฐาน/วิธีปฏิบัติของหน่วยงาน ในการให้การปรึกษาแบบคู่ (Couple Counseling) การเตรียมความพร้อมสำหรับคู่สมรส การดูแลรักษาพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวี เพื่อป้องกัน การถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีจากแม่สู่ลูก
3. เป็นแนวทางในการดูแลหญิงตั้งครรภ์เสี่ยงสูงที่มีภาวะดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวี โดยการมีส่วนร่วมของทีมนสหสาขาวิชาชีพครอบครัว ชุมชน และอาสาสมัครผู้ติดเชื้อเอชไอวี